

CHRIS BROAD

CUDZINEC V JAPONSKU

DESAT' ROKOV
V KRAJINĚ
VYCHÁDZAJÚCEHO
SLNKA

CHRIS BROAD

CUDZINEC V JAPONSKU

DESAŤ ROKOV
V KRAJINE
VYCHÁDZAJÚCEHO
SLNKA

PREKLAD: MARJÁN HAMADA

VENOVANÉ ÚŽASNEJ KOMUNITĚ
ABROAD IN JAPAN, KTORÁ MA UŽ VIAC
AKO DESAŤ ROKOV SPREVÁDZA
NA TEJTO DIVOKEJ JAZDE

Chris Broad

Abroad in Japan: Ten Years in the Land of the Rising Sun

Copyright © Chris Broad, 2023

First published as Abroad in Japan in 2023 by Bantam,
an imprint of Transworld. Transworld is
part of the Penguin Random House group of companies.

Translation © Marián Hamada

Design & Layout © Soňa Ševčíková

Slovak edition © 2026 by N Press, s. r. o.

ISBN 978-80-8230-425-4

POZNÁMKA PREKLADATEĽA

Pri prepise japonských pojmov a názvov vychádzame prevažne z ich pôvodnej výslovnosti. Niektoré sme ponechali v ich zaužívanej a kodifikovanej podobe (Tokio, samuraj).

OBSAH

PROLÓG: POHOVOR	11
1. ZJAVENIE SUŠI	15
2. JAPONSKÁ LOTÉRIA	25
3. POT A PIESOK	43
4. HORÚCE PRAMENE A MALÍČKÉ AUTÁ	55
5. PÁN TVRĎAS	61
6. SAKE, ONEGAIŠIMASU!	71
7. KEĎ TO S UČENÍM NEJDE NAJLEPŠIE	79
8. KUREVSKÝ VEĽA SNEHU	91
9. NEPODDAJNÝ JAZYK	101
10. ČAS NA PÁRTY	109
11. KRAJINA VYSTUPUJÚCEHO BRUCHA	117
12. KLUBY S HOSTESKAMI A UMENIE LUXUSNÉHO SPREVÁDZANIA	125
13. VYPADNITE. IHNEĎ	131
14. NAJVÝSTREDNEJŠÍ JAPONEC	149
15. MÚDRI MUŽI Z HORY FUDŽI	159

16. DOKTOR WHO	169
17. MACO ZÁVISLÝ OD SMAŽENÝCH KURČIAT	175
18. NAJHORŠÍ MOŽNÝ ZAČIATOK	191
19. LIST OD PLUKOVNÍKA	197
20. ROZLÚČKA	205
21. NOVÝ ZAČIATOK	215
22. NÁROD MAČIEK	225
23. KONEČNE DOMA	237
24. RAKETY SA BLÍŽIA	245
25. EPICENTRUM	253
26. HĽADANIE VYKÚPENIA V STRATENOM ROKU	267
27. MIZNÚCE KJÓTO	275
28. „A MOŽNO JE TO MÔJ SEN“	283
29. STRACH A ZEMETRASENIE	289
 DOSLOV	 295
POĎAKOVANIA	299

PROLÓG: POHOVOR

Se del som v rohu rozľahlej miestnosti na japonskom veľvyslanectve v londýnskej štvrti Mayfair. Zo stropu visel zlatý luster, podlahu pokrýval hrubý červený koberec. Miestnosť robila ohromný dojem, no zároveň bola takmer prázdna. Nenačádzalo sa v nej nič, čo by mi odpútalo myseľ od zdroja môjho narastajúceho nepokoja. Jediným kusom nábytku bol stôl, na stole ležali dosky a v nich dokument s výsledkom môjho testu z anglickej gramatiky, ktorý som pred chvíľou dopísal. Musel som pozbierať celé svoje sebaovládanie, aby som doň nenazrel.

Len málo vecí v živote nás stojí viac nervov ako pracovný pohovor na pozíciu, po ktorej zúfalo túžime. Po piatich minútach, ktoré sa zdali ako večnosť, sa otvorili mohutné dubové dvere oproti mne a zamestnanec ambasády ma zaviedol do inej, rovnako impozantnej miestnosti. Pokynul mi, aby som si sadol na stoličku pred dlhým stolom, za ktorým sedeli dve osoby vedúce pohovor s neutrálnymi výrazmi tváre.

Na túto chvíľu som čakal celé tri roky a počas nasledujúcich niekoľkých minút mali títo dvaja ľudia – slušný, ale zdanlivo ľahostajný Japonec v strednom veku a prísnejšie pôsobiaci Brit, absolvent

programu, do ktorého som sa chcel dostať – rozhodnúť o mojom osude. Celé to v sebe malo niečo zo schémy s dobrým a so zlým policajtom, čo mi rozhodne nepomáhalo.

V roku 1987 spustila japonská vláda iniciatívu, v rámci ktorej rozmiestňovala ľudí s angličtinou ako materinským jazykom v školách po celej krajine, čím chcela dosiahnuť zlepšenie úrovne angličtiny a otvorenosť voči vonkajšiemu svetu aj na miestnej úrovni. Odvtedy uplynuli dve desaťročia a program JET sa stal najväčším programom učiteľskej výmeny na svete. Každoročne sa na ňom zúčastňovalo viac ako 5 000 učiteľov z 57 krajín sveta.

Veľmi som chcel získať túto vstupenku na mimoriadne dobrodružstvo na opačnom konci sveta. Po úspešnom absolvovaní zdĺhavého písomného procesu posudzovania prihlášky stála pred mnou už len táto posledná prekážka.

Priam fanaticky som sledoval pohovory, ktoré boli dostupné online, a od ich bývalých účastníkov som sa naučil, že kľúčom k úspechu je nadšenie. Dokonalý zahraničný lektor by mal byť za každých okolností *genki* (元気). Toto bežne používané japonské slovo označuje niekoho, kto je „plný energie“ alebo „životaschopný“, čo sú dve slová, ktorými ma dovtedy nikto necharakterizoval. Hoci ma to teda stálo veľa síl, aspoň na tridsať minút pohovoru som nasadil aký-taký úsmev.

„Ako ste na tom s japončinou?“ spýtal sa britský účastník programu, prechádzajúc perom po mojej prihláške.

„Nie,“ odpovedal som. Okamžite ma až skrútilo z mojej divnej odpovede. „Ehm, pardon, nemyslel som nie. Ale nie som na tom dobre. Ak však dostanem túto prácu, rozhodne sa plánujem naučiť po japonsky.“

Japonec sediaci oproti mne si takisto prezeral moju prihlášku a nahlas sa zasmial, keď prišiel na miesto, v ktorom boli uvedené moje preferované miesta výkonu práce.

„Vidím, že uprednostňujete alebo vidiek Japonska, alebo mesto Kóbe. Mohli by ste mi vysvetliť prečo?“

Každý vie, že požiadavka na umiestnenie v Tokiu je najistejší spôsob, ako prepadnúť na tomto pohovore. V celom programe

je pre husto zaľudnené hlavné mesto Japonska určených iba pár miest, a pokiaľ uchádzač nemá jasný dôvod na takúto voľbu, považuje sa to za prejav lenivosti alebo nedostatku informovanosti.

„Pravda je taká, že by sa mi páčilo byť kdekoľvek na vidieku. Rád by som mal väčšiu úlohu v menšej komunite. Budem šťastný aj v jaskyni na ostrove Hokkaidó.“

Miestnosť stíchla a mne náhle došlo, že môj komentár o jaskyni vzali úplne vážne. Kým Brit s Japoncom na druhej strane stola prešli k ďalším otázkam, vymenili si zmätené pohľady.

„A prečo práve Kóbe?“

Tieto otázky som sa v duchu obával. Moje dôvody na voľbu Kóbe boli totiž trochu slabé. Zopár dní som skúmal Japonsko cez Google Maps a prišiel som k záveru, že Kóbe má super polohu medzi Kjótom a Ósakou, dvomi mestami, ktoré ma najviac zaujímali a ktoré napriek veľkej vzdialenosti vytvárali silný kontrast – jedno tradičné, druhé supermoderné. Okrem toho je Kóbe domovom preslávenej mramorovanej hovädziny. Naivne som si myslel, že toto legendárne mäso musí byť lacné a ľahko dostupné práve v Kóbe, nuž som si pomyslel, že by dávalo zmysel bývať práve tam.

„Ak mám byť úprimný, je to pre čertovsky dobrú hovädzinu, ktorú tam majú.“

Očakával som trápne ticho, ale ulavilo sa mi, keď som namiesto toho počul výbuch smiechu.

„Idete na to dobre!“ povedal mi Japonec. „Hovädzina z Kóbe je skutočná delikatesa.“

Túto bitku som teda vyhral, ale vedel som, že to neznamená víťazstvo v celej vojne. Báľ som sa ešte jednej veci. V žiadosti som uviedol, že som o Japonsku čítal všemožnú literatúru, a zdôraznil som jednu špeciálnu knihu, ktorá sa venovala wabi-sabi, buddhistickému filozofickému a estetickému konceptu, ktorý sa dá len veľmi ťažko zadefinovať.

„Chris san, vraveli ste, že ste čítali o wabi-sabi. Vedeli by ste nám tento koncept vysvetliť?“

Wabi-sabi (侘び寂び) sa dá najlepšie vysvetliť tak, že ide o prijatie nedokonalosti a vďačnosť za krásu, ktorá sa skrýva v neúplnom, v nedostatkoch. Medzi najvyhľadávanejšie remeselné hrnčiarске výrobky v Japonsku často patria tie, ktoré pôsobia nesymetricky, jednoducho, skromne. Toto myšlienkové hnutie významne ovplyvňuje život v Japonsku.

Toto by bola fantastická odpoveď.

Ja som sa však zahľadel na zem a mrmlal niečo ako „Ehm... eee... viete ako... nuž...”

Japonec na druhej strane stola na mňa uprene hľadel cez sklá svojich okuliarov a uvedomil som si, že toto je kľúčový okamih. Práve v tej chvíli som dostal príležitosť dokázať, že mám komunikačné schopnosti, aké sa vyžadujú od učiteľa.

„Viete, wabi-sabi sa nedá jednoducho zadefinovať. Nie je to jasný, ľahko pochopiteľný koncept, ale skôr pocit alebo emócia.”

Strašná sprostosť.

Našťastie pre mňa sa opäť prihlásil o slovo jeho zmysel pre humor.

„Haha, presne. Skutočne sa to dá len veľmi ťažko vysvetliť, viem presne, čo máte na mysli!” Chvíľu sa ešte chichotal a potom dodal: „Na dnes je to už všetko, ďakujeme vám.”

Mal som to za sebou.

Nejako som sa vymotal z veľkolepej budovy a cestou k stanici metra Green Park som bol v duchu presvedčený, že nemám najmenšiu šancu dostať tú prácu.

Napriek mojím hrozným odpovediam som však zrejme neurobil najhorší dojem. Možno zapôsobil môj invenčný opis wabi-sabi alebo zúfalý návrh na umiestnenie v jaskyni na Hokkaidó, no po dvanástich týždňoch od tohto pohovoru som na svoje obrovské prekvapenie a potešenie dostal list s informáciou o prijatí do lektorského programu. Čakala ma zásadná zmena životného smerovania – do krajiny vzdialenej takmer 10 000 kilometrov na východ, o ktorej som vedel len málo, do práce, na ktorú som bol žalosťne nepripravený.

1. ZJAVENIE SUŠI

JÚL 2012

Cesta z Londýna do Tokia by sa dala opísať ako skoková zmena. Nejde len o rozdiel ôsmich časových pásem, ale najmä o kultúrny rozdiel, na ktorý sa nedá nijako pripraviť.

Na letisku Heathrow som sa rozlúčil so svojimi rodičmi, a keď som ťahal vozík plný batožiny do odletovej haly, uvedomil som si, že netuším, za aký dlhý čas ich opäť uvidím a koľko rokov strávim v zahraničí. Smútok však potlačil adrenalín aj obavy prameniace z letu, ktorý bol predo mnou. Na letisku Tokio Narita som mal vystúpiť približne o dvanásť hodín, čiže som mohol očakávať ten najhorší *jet lag*, aký si možno predstaviť.

Z okienka lietadla som sledoval, ako strechy Londýna postupne nahradilo Severné more a škandinávské lesy. Potom sa pomaly vytratili všetky známky civilizácie, keďže väčšina letu prebiehala vo výške 11 500 metrov nad šírrou sibírskou tundrou.

Pokúšal som sa zaspáť, ale márne. Dievča na vedľajšom sedadle, rovnako ako ja účastníčka programu JET, chrápalo tak hlasno, že prehlušilo aj zvuk prúdových motorov. Na palube

lietadla som neočakával žiadny zaujímavý rozhovor, nuž som si listoval lacným slovníkom japonských výrazov a napokon ma uspala snaha zapamätať si základné formulky, ktorými som sa chcel v škole predstaviť.

Mal som dvadsaťtri rokov, bol som čerstvým absolventom univerzity a stále ma naplňal úžas z toho, že moja prvá práca po ukončení štúdia bude na opačnom konci sveta, v krajine, kde som nikoho nepoznal a ktorej jazyku som absolútne nerozumel.

Odjakživa som dúfal, že sa mi podarí navštíviť Japonsko, no myšlienka, že by som tam mohol žiť, mi do mojich osemnástich rokov ani nenapadla. Vtedy som počas letu do Francúzska sedel vedľa príjemného páru v strednom veku. Ich dcéra práve učila v Japonsku v rámci programu JET a zaujalo ich, že aj ja chcem po ukončení výšky cestovať po svete a učiť angličtinu. Kým sme pristáli, presvedčili ma, aby som sa uchádzal o miesto v programe, a zasiali vo mne novú túžbu.

Celé toto dobrodružstvo sa začalo rozhovorom s neznámymi v lietadle, preto ma trochu mrzelo, že dnešný oveľa dlhší let nepriniesol žiadne osudové stretnutia. Iba chrápanie pripomínajúce zvuky cirkulárky a pocit frustrácie.

Po dvanástich hodinách som sa zobudil na buchnutie sprevádzajúce pristátie na letisku Narita. Z okna bolo vidno neprívetivú budovu terminálu a cítil som mierne sklamanie. Nezazrel som žiadne pagody ani hlinené škridly *kawara*. Na horizonte sa netýčila hora Fudži so snehovou čiapočkou. Takmer nič nenaznačovalo, že sme práve pristáli v Tokiu. No v určitom zmysle sme vlastne v Tokiu nepristáli.

Už čoskoro som prišiel na to, že letisko Narita sa nenachádza v Tokiu, ale uprostred ryžových polí asi 70 kilometrov východne od hlavného mesta.

Keď som vyšiel z terminálu do rozhorúčeného popoludnia, šokovalo ma, že vzduch môže byť tak odporne vlhký. Pri každom nadýchnutí som sa cítil, akoby som vdýchol vodnú paru. Kým sa mi však stihla vypariť všetka krv z tela, rýchlo ma spolu

s ďalšími JET-mi napchali do autobusu. Cestou do Tokia som sa modlil za úžasný zázrak zvaný klimatizácia.

Jazda z letiska Narita do Tokia však umožňuje naplno si uvedomiť čiru, ohromujúcu veľkosť najväčšieho mesta na svete. Všetko sa začína nekonečnými rovinami prefektúry Čiba so zhlukmi tradičných japonských domov učupených medzi dlhanskými ryžovými poľami. Postupne sa pozdĺž diaľnice začali vynárať mestá a ryžové polia nahradili praktické bytové domy a bilbordy s usmiatymi mužmi a ženami, propagujúce absolútne nevyhnutné kozmetické produkty. Všimol som si aj lacný hodinový hotel pripomínajúci stredoveký zámok, označený čudesným názvom Hotel Smile Love Time cez celú strechu.

Veľké Tokio nazýva svojím domovom približne 37 miliónov ľudí. Toto číslo sa zdá takmer neuchopiteľné – viac ako polovica britskej populácie v jedinom meste. Pri prvom pohľade na tokijskú panorámu som mu však rýchlo začal veriť.

V priebehu jedinej hodiny zmizla všetka zeleň. Cez Rainbow Bridge sme prešli Tokijským zálivom a odrazu nás obklopili výškové budovy. Spomedzi nich vyčnievala ikonická Tokyo Tower – japonská odpoveď na Eiffelovku. S tvárou pritísnutou na okno autobusu som žasol, že všade bolo ešte viac mrakodrapov, viac betónu, viac zmätku. Ak berieme do úvahy celkovú rozlohu mesta, Londýn pri ňom vyzeral ako dedina.

Náš autobus pokračoval čoraz zložitejšou trasou po cestách a nadjazdoch natlačených medzi radmi budov, polepených bilbordmi s očarujúcimi celebritami, ktoré nás pozývali na pivo Asahi alebo whisky Suntory. Prenikali sme čoraz hlbšie do centra Tokia. Dvojhodinová cesta pôsobila skôr ako jazda zábavným parkom. Žalúdok mi klesal na každom z početných diaľničných privádzačov. Napokon sme však docestovali do prestížneho hotela Keio Plaza v mrakodrapovej štvrti Šindžuku. Hotel pozostáva z dvoch veží a 1 400 izieb, preto je ako jeden z mála dostatočne veľký, aby dokázal absorbovať každoročný nával JET-ov.

Vystúpili sme z autobusu a prvýkrát som sa nadýchol letného tokijského vzduchu. Bol horúci a vlhký, cítil som v ňom prenikavý zápach kanalizácie z rozpadávajúcej sa sústavy potrubia ukrytej pod absolútne čistými ulicami.

Až do tejto chvíle som si hrdó myslel, že som výnimočný, pretože si ma vybrali do programu JET. Teraz som však stál v rozľahlej vstupnej hale hotela Keio Plaza spolu s tisíckou ďalších úspešných uchádzačov a došlo mi, že som iba jedným ozubeným kolieskom v zložitom, dobre namazanom mechanizme.

Keď som sa dostal na rad, recepčný mi podal kartu do izby na dvadsiatom piatom poschodí. Delil som sa o ňu s dvoma vyšportovanými Britmi Colinom a Michaelom. Našiel som ich, ako sa spolu smejú a diskutujú o ragby. Môj príchod ich trochu vyrušil.

„Chalani, kam máte odtiaľto namierené?“ spýtal som sa ich, keď som zhodil batoh na jedinú neobsadenú posteľ v izbe, tú pri okne.

„Idem do Himedži, kde je najslávnejší japonský hrad,“ vyhlásil Michael s takou samoľúbosťou, akoby mu ten hrad patrilo.

„No a ja zas do Nagasaki, kamoš,“ rozžiarené odvetil Colin.

Dopekla, prečo som aj ja nedostal Nagasaki alebo Himedži?

„A kam posielajú teba?“ spýtal sa Michael, zvedavý, či dokážem tromfnúť jeho hrad.

„Mňa čakajú v Jamagate. To je na severe.“

„Fakt? Nič mi to nehovorí.“ Michael sa na mňa víťazne uškrnul s vedomím, že vyhral súťaž o najlepšie umiestnenie v programe JET.

Po dlhom cestovaní som bol vyštavený, no nad únavou zvíťazila nedečkavosť. Nechal som Colina s Michaelom, nech ďalej preberajú otázky ragby a mužnosti, a vykľzol som z izby do tlmeného svetla Tokia za súmraku. Zapadajúce slnko sfarbovalo dozlata vrchné poschodia trblietavých veží mrakodrapovej štvrte. Predo mnou čneli dve veže budovy Tokyo Metropolitan Tower, ktoré podľa môjho knižného sprievodcu po Japonsku ponúkali „najlepší bezplatný výhľad na Tokio“.

Počas svojho života som sa ako čudák posadnutý vyhlídkovými plošinami vyškriabal na mnohé vysoké budovy v rôznych mestách sveta, od Šanghaja po Seattle, od Barcelony po Berlín. Keď som však vystúpil z výťahu Tokyo Metropolitan Tower a oprel sa unaveným čelom o sklenené okno na samom vrchu, užasnuto som hľadel na mesto, ktoré zdanlivo nemalo konca-kraja. Z miesta v samom srdci metropoly, kde som stál, až po hmlistý obrys vrchov obklopujúcich mesto som videl iba betón. Tento pohľad bol neskutočný a zároveň strašidelný.

Pozoroval som, ako sa v priebehu dvadsiatich minút na mesto zniesla tma a postupne sa po celom horizonte zažali milióny malých svetielok. Rozsvietili celé šire okolie očarujúco ako ohňostroje. Pomyslel som si, že prvý súmrak v Tokiu je pamätná chvíľa, ktorá si zaslúži malú oslavu.

Sadol som si teda k stolíku pri okne v predraženej kaviarni na vyhlídkovej plošine, pustil som sa do absurdne drahého čokoládového koláčika a pozoroval som, ako nad 36 miliónmi ľudí zapadá slnko. Po poslednom hlte som bol taký unavený, že mi klesla hlava na stôl a zaspal som. Musel som spať takmer polhodinu, kým ma po pleci ľahučko poklepala čašníčka a vypoklonkovala ma von.

Nasledovali dva dni intenzívnych príprav a oboznamovania sa s kultúrou, spestrené zúfalými pokusmi nadviazať lepší kontakt s mojimi novými druhmi. Únava z časového posunu a zahltenie informáciami spôsobili, že semináre JET si vybavujem iba veľmi hmlisto. Na druhý deň som namiesto dôležitej prednášky o tom, čo v Japonsku robiť a čo nie, trávil predpoludnie zotavovaním v posteli s balíčkom nechutných čipsov s príchuťou sójovej omáčky zo 7-Eleven. Vkradol som sa na popoludňajšiu časť workshopu, kde akurát preberali otázky spolupráce s japonskými učiteľmi. Dúfal som, že si nik nevšímne moju rannú čipsovú absenciu. Workshop viedla energická Britka Amy, začínajúca svoj druhý rok v JET-e. Napätému poslucháčstvu práve kládla otázky s možnosťou výberu z viacerých odpovedí.

„Keby japonský učiteľ urobil pred celou triedou chybu v angličtine, čo by ste robili? Po a, prerušili by ste jeho výklad a upozornili na chybu. Po b, neprerušili by ste hodinu a upozornili učiteľa na chybu tak, aby to študenti nepočuli. Po c, neprerušili by ste hodinu ani by ste sa viac k chybe nevracali.“

Účastníci workshopu na chvíľu zamĺkli a potom horlivý chlapík s južanským americkým prízvukom vykrikol: „B!“

„Áno, nie je vhodné strápnit učiteľa pred celou triedou a znepriatelit si ho. Ak nastane takáto situácia, je vždy najlepšie vyhodnotiť si ju v závislosti od učiteľa, ktorého sa týka.“

Ak nastane takáto situácia. Zrazu mi došlo, že japonskí učitelia angličtiny vôbec nemusia byť v angličtine takí dobrí. Predtým som si predstavoval, že budem sedieť vzadu v triede a hodinu bude viesť kompetentná nadriadená osoba. Nenapadlo mi, že najviac vedomostí v miestnosti môžem mať práve ja. Náhle som cítil tlak narastajúcej zodpovednosti.

Od svojich spolubývajúcich Colina a Michaela som si držal odstup. Evidentne sme nemali spoločné záujmy a opatrné pokusy o spriatelenie boli zatiaľ bezvýsledné. Čakala nás však tretia a zároveň posledná noc v Tokiu, a keďže sme v meste nikoho iného nepoznali, odvážili sme sa vyjsť si spoločne do drsnej štvrte červených svetiel v Šindžuku. Organizátori programu JET nás všetkých varovali, aby sme sa nepúšťali do Kabukičó. Je tam totiž plno pouličných nadháňačov, ktorí lákajú nevedomých turistov do pochybných barov riadených miestnymi zločineckými skupinami. Ako zvyčajne, takéto varovania mali presne opačný účinok. *Museli* sme tam ísť.

Pri vstupe do Kabukičó nás vítala obrovská rozsvietená červená brána. Cesta sa následne zvažovala a bola doslova zasypaná oslepujúcimi bilbordmi a neónovými reklamami sľubujúcimi jedlo, sake, karaoke a lásku. Reklama klubu s hosteskami zobrazovala šesť mladých žien v bikinách, ktoré sa žiarivo usmievali a privolávali záujemcov gestami rúk. Vedľa svietila tabuľa s obrysom kravy a slovom „Wagjú“ lákala do susednej reštaurácie

ponúkajúcej steak, ktorá bola vtisnutá medzi vyššie budovy. Napravo od kravy žiarila animácia rúk masírujúcich chrbát. Pod nimi svietilo anglické slovo „Flamingo“ a cenník – napríklad 90 minút pôžitku stálo 2 500 jenov. Z chatrče s čerstvým pečivom strčenej v diere v stene stúpala para, všade sa ozýval ohlušujúci zvuk džinglov a sloganov znejúcich naraz z reklamných obrazov veľkosti autobusov nad našimi hlavami. Bol som ohromený všetkými vnemami a nemal som tušenia, čo sa okolo mňa deje.

Britské obchody a reštaurácie sú zvyčajne na prízemí, zatiaľ čo v Tokiu ma šokovala vertikálnosť barov a reštaurácií. Podniky boli umiestnené jeden na druhom a neónové symboly predstavovali, čo môžete nájsť na každom poschodí. Ulice vďaka tomu nadobúdali futuristický, cyberpunkový vzhľad, zároveň to však komplikovalo výber reštaurácie, pretože sme nemohli vidieť dnu. Výtahom sme sa vyviezli na tretie poschodie k baru, ktorý kriklavými písmenami lákal na koktaily. Otvorili sa dvere a zbadali sme špinavý interiér, preplnený priestor pri barovom pulte a barmana, ktorý smerom k nám ukázal rukami gesto „X“. Alebo bol bar plný, alebo nás tam jednoducho nechcel. Náhlivo sme sa vytratili.

Napokon sme sa usadili v reštaurácii so suši na úrovni ulice, do ktorej sme mohli aspoň nazrieť cez zasklené okná. Upokojil nás ruch vnútri a pohľad na kuchárov v typických bielych zásterečkách a pokrývkach hlavy, ktorí energicky pripravovali suši *nigiri*.

Bola to moja prvá skúsenosť s japonskou reštauráciou, preto ma šokovalo, ako celý personál doslova vykrikol „*Iraššaimase!*“, čiže „Vitajte!“ Počuli sme celú paletu tónov, od zvučného, hlbokého hlasu šéfkuchára po vysoké zapišťanie prechádzajúcej čašníčky, nesúcej dva drevené podnosy *hinoki*.

Bol práve čas večernej špičky a reštaurácie sa plnili ľuďmi prichádzajúcimi na večeru. Takmer všetky miesta boli obsadené a zostali len tri stoličky za pultom. Chvatne k nám pribehla mladá žena a zdvihla tri prsty – áno, chceli sme miesto pre tri osoby.